

N:o 148.

Af herr **R. Eklundh** från Lund, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utredning angående lämpligheten af Hallands skiljande från Göta hofrätts domvärjo och förläggande under hofrätten öfver Skåne och Blekinge samt sistnämnda hofrätts förflyttning till Lund.*

Redan vid 1884 års riksdag hemställes uti en inom Andra Kammaren väckt motion (n:o 79) »att Riksdagen måtte besluta att i skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t ville låta verkställa fullständig utredning af frågan om lämpligheten af hofrättens öfver Skåne och Blekinge förläggande till Lund och hvad dermed borde sättas i sammanhang, såsom möjligen utsträckning af hofrättens jurisdiktion, samt derefter till Riksdagen göra den framställning, hvar till utredningen kunde föranleda».

Detta yrkande upprepades i hufvudsakliga delar genom en i Riksdagens Andra Kammare år 1892 framlagd motion (n:o 28).

Den förstnämnda motionen behandlades af Andra Kammarens tredje tillfälliga utskott, som egnade densamma en sakrik utredning (se utlåtandet n:o 19, 8 saml. 1884), deri bland annat yttrades, att det »lärer icke lätteligen kunna bestridas, att både historiska grunder och viktiga principiella skäl förorda den tanke, motionären framburit», samt vidare, att utskottet måste »dela hans (motionärens) åsigt om fördelarne såväl för hela den juridiska verksamheten i landet som särskildt för den sydsvenska högskolans juridiska fakultet samt för hofrätten öfver Skåne och Blekinge, om sistnämnda öfverrätt blefve till Lund förflyttad»; hvarjeme utskottet, som »icke funnit tillräckliga skäl förebragta för denna framtidstankes omedelbara förverkligande», slutligen hemställde, att ifrågasvarande förslag icke för det dåvarande måtte vinna kammarens bifall.

Den år 1892 i Riksdagens Andra Kammare rörande samma fråga väckta motion hänsköts till kammarens tredje tillfälliga utskott, som i utlåtande (se n:o 3, 8 saml. 1892) först redogjorde för hvad som i ärendet vid 1884 års riksdag förekommit och derefter yttrade: »De skäl, som här ofvan anförts för förflyttningen af hofrätten öfver Skåne och Blekinge till Lund, hafva synts utskottet af den vigt, att utskottet ej tvekar att uttala såsom sin åsigt, att det skulle vara såväl för den juridiska undervisningen vid den sydsvenska högskolan som för rättskipningen i landet fördelaktigt, om en sådan förflyttning kunde ega rum». »Med en sådan förflyttning äro dock förbundna kostnader och andra svårigheter, för hvilka utskottet ej är i tillfälle att här närmare redogöra.» Vidare anförde utskottet: »Uppmärksamheten är numera så rigtad på detta önskemål, att utskottet anser en skrifvelse från Riksdagens sida till Kongl. Maj:t i detta ärende svårigen kunna vara lämplig, om ej dermed afsåges, att Riksdagen önskade förflyttningen ofördröjligen utan afseende på de kostnader och andra svårigheter, som onekligen den skulle medföra»; hvarefter utskottet på anförda grunder hemställde, att motionen för det dåvarande icke måtte till någon kammarens åtgärd föranleda.

Riksdagens Andra Kammare biföll såväl år 1884 som år 1892 hvad dess tillfälliga utskott sålunda hemställt.

Derefter hafva stadsfullmäktige i Lund uti skrifvelse under år 1893 hos Kongl. Maj:t å stadens vägnar i underdånighet anhållit, det Kongl. Maj:t täcktes till nådig pröfning upptaga den särskildt för den juridiska undervisningen vid sydsvenska universitetet så viktiga frågan om förflyttning af hofrätten öfver Skåne och Blekinge till universitetsstaden Lund; hvarjemte stadsfullmäktige äfvenledes tillförbundit staden Lund att bestrida alla de med hofrättens öfver Skåne och Blekinge förflyttning till Lund för statsverket förenade kostnader, som Kongl. Maj:t kunde finna skäligen ålägga staden att gälda.

Uti nådig proposition till innevarande års Riksdag har Kongl. Maj:t bland annat hemställt, det Riksdagen måtte besluta, »att Vermlands och Gotlands län skola vid 1896 års början skiljas från Svea hofrätts och förläggas under Göta hofrätts domvärj».

Slutligen har också inom Riksdagens Andra Kammare sistlidne dag af herr Fr. Berglöf framlagts en motion, deruti föreslås, »att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t måtte anhålla, det Kongl. Maj:t ville ej

mindre utreda frågan om förläggande af Skåne och Blekinge under Göta hofrätt samt förflyttning af hofrättens i Kristianstad tvenne divisioner med en till hvardera af Svea och Göta hofrätter än äfven till Riksdagen inkomma med det förslag, hvartill utredningen kan gifva anledning».

Som ofvanberörda af stadsfullmäktige i Lund till Kongl. Maj:ts nådiga pröfning i underdånighet hänskjutna fråga, hvilken blifvit till förklaring af hofrätten öfver Skåne och Blekinge samt Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Malmöhus och Kristianstads län m. fl. myndigheter utställd, så vidt jag vet, ännu icke af Kongl. Maj:t slutligen pröfvats, hade jag visserligen icke tänkt att vid innevarande års riksdag derutinnan framställa något yrkande; men då jag håller före, att frågan om förflyttning af hofrätten öfver Skåne och Blekinge till Lund lämpligen torde böra behandlas i sammanhang med såväl Kongl. Maj:ts ofvan anmärkta nådiga proposition om förflyttning af Vermlands och Gotlands län till Göta hofrätts domvärjo som ock herr Berglöfs motion i syfte att vinna utredning af frågan om förläggande af Skåne och Blekinge under Göta hofrätt, har jag ansett det vara min pligt att redan nu å nyo bringa förstnämnda fråga under Riksdagens förnyade pröfning, på det att alla tre dessa viktiga ärenden måtte kunna samtidigt behandlas och pröfvas.

Om, såsom jag har anledning förmoda, Kongl. Maj:ts ofvan anmärkta nådiga proposition vinner Riksdagens bifall, synes mig tiden vara inne för Riksdagen att äfven taga i öfvervägande det redan vid 1884 års Riksdag framlagda förslaget att afskilja Halland från Göta hofrätts domvärjo och förlägga detta landskap under hofrätten öfver Skåne och Blekinge, på det att rikets 3:ne sydligaste provinser, hvilka i och genom deras historiska utveckling, om jag så får säga, sins emellan förete ganska många likheter i judicielt och administrativt hänseende, men deremot väsentliga olikheter med öfriga provinser i vårt land, måtte blifva under en och samma hofrätts domvärjo förenade.

Det torde i detta sammanhang äfven kunna ifrågasättas, om det icke, då Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att förflytta Vermlands och Gotlands län från Svea hofrätts till Göta hofrätts domvärjo, skulle vara lämpligt att samtidigt vidtaga enahanda förändring beträffande Örebro län, derigenom en noggrannare afvägd fördelning af arbetet mellan dessa båda hofrätter till äfventyrs kunde åstadkommas; men jag anser mig icke i detta hänseende nu böra framställa något yrkande.

Den korta tid, som för affattande af motion i ämnet, efter det herr Berglöfs ofvan berörda yrkande sistlidne dag blef mig bekant, stått mig till buds, har icke medgifvit mig att närmare utveckla de många och betydelsefulla skäl, som tala för den ifrågasatta förflyttningen till Lund af hofrätten öfver Skåne och Blekinge samt för provinsen Hallands förläggande under sistnämnda hofrätts domvärjo; jag nödgas därför också nu endast åberopa den vid riksdagarne åren 1884 och 1892 härutinnan åstadkomna utredning, som för öfrigt torde vara tillfyllestgörande.

Jag dristar alltså vördsamt hemställa,

det Riksdagen måtte besluta att i skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t ville låta verkställa fullständig utredning om lämpligheten af, ej mindre provinsen Hallands skiljande från Göta hofrätts domvärjo och förläggande under hofrätten för Skåne och Blekinge, än äfven sistnämnda hofrätts förflyttning till Lund.

Stockholm den 27 januari 1895.

Robert Eklundh.